

Народна библиотека
'РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ'

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
'РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ'
ЈЕСКОВАЦ

30 СР 33
ЖУЈОВИЋ С.
Привреда и прив

ЈЕСКОВАЦ

ЖУЈОВИЋ

600000211

COBISS ◉

**ПРИВРЕДА И ПРИВРЕДНИ
ЗАДАЦИ СРБИЈЕ**

ИЗДАЊЕ „ГЛАСА ЈЕДИНСТВЕНОГ НО ФРОНТА СРБИЈЕ“

33

ЧУВАЈТЕ НАШИМ ПИСМА

Myjevek
Spewen

НАСЛОВ ДЕЛА

Место и год. издања

Кривреду и привред. зидар
Београд 1944

[illegible]

1871

1871

1871

ЧУВАЈТЕ КЊИГУ

211

33

СРЕТЕН ЖУЈОВИЋ

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
ГРАДА ЛЕСНОВЦА
БРОЈ ДОМАКОВИЋ
ЛЕСНОВЦА

НАБАВЉЕНО

15-XI-48

Бр. инвентара

1141

**ПРИВРЕДА И ПРИВРЕДНИ
ЗАДАЦИ СРБИЈЕ**

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
ГРАДА ЛЕСНОВЦА

Бр. 9493

Одељење

С

Струка

VIII

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
ГРАДА ЛЕСНОВЦА

Бр. 18.042

33

БЕОГРАД 1944

Струка

Реферат одржан 11-XI-1944 г. на Првом заседању Велике
антифашистичке народно-ослободилачке скупштине Србије

Намере окупатора биле су да пороби нашу земљу, да ослаби нашу живу снагу или да је уништи и да искористи материјална добра нашег народа.

Жива снага нашег народа, стотине хиљада Срба чами и пропада у заробљеничким логорима и на робијашким радовима у Немачкој. Друге стотине хиљада, које је Недић присилно слао на рад у Немачку, исцрпљују се по немачким рудницима и фабрикама. Стотине хиљада Немци су побили, постреляли или угушили гасовима. За све време окупације нико није био у Србији сигуран за свој живот, сем издајника и слугу окупатора. Велика је цена крви коју Немци имају да нам плате за крв коју су у нашој земљи пролили.

Сав национални доходак Србије Немци су користили за своје потребе и сархе и привреда наше земље била је у њиховим рукама.

Сва добра и сви производи ишли су на подмирење немачке војске или извожени у Немачку. Државни апарат Недићеве „српске државе“ имао је за циљ да терором и стрељањем одржи српски народ у покорности и немачком ропству и да спроводи мере окупаторске привредне политике пљачке и исцрпљивања нашег народног богатства.

Немци су своју пљачку Србије спроводили нарочитим мерама, не ометајући новчани и привредни промет. Све потребе плаћали су новцем, али не својим, већ новцем из Народне банке и Министарства финансија. Тако су стварали илузију о нормалној накнади новцем купљених добара. Недић није смео да објави колике суме је државна благајна

исплатила за снабдевање Немаца. Само од 1. априла 1943 до септембра 1944 године Одељење државних дугова и државног кредита Министарства финансија исплатило је на име окупационих трошкова (контрибуција) шеснаест милијарди 658 милиона динара.

Реакционарни и издајнички режими пре рата, у бившој Југославији, угњетавали су наше народе гушећи им сва национална права и грађанске слободе. Својом економском политиком исцрпљивали су радне масе и довели наше народе на руб пропасти. Спас од огорчења народа они су нашли у везивању за Хитлера и његов поредак и у подвођењу наших народа под власт Хитлера и наше привреде под зависност немачке ратне привреде. Свој издајнички рад, робовање Немцима и трошење нашег народног богатства, не за потребе народа и не за развијање нашег националног живота, већ за привредно јачање Немаца, правдали су тобожњим спасавањем Србије.

Наша народно-ослободилачка војска, у заједници с Црвеном армијом, ослободила је, поред остале територије Југославије и Србију и Београд, и заједнички ће гонити непријатеља до његовог потпуног слома.

Наша народно-ослободилачка власт већ се успоставља у Србији, и данас ударамо темеље наше државности и наше земље, бирајући врховну државну управу.

Данас нема те силе која би могла зауставити нашу победу над немачким завојевачима и њиховим помоћницима, која би могла зауставити остваривање начела постављених на Другом заседању АВНОЈ-а.

Наша оружана снага, народно-ослободилачка војска и народно-ослободилачки покрет све су јачи и снажнији. Са ослобођењем Србије и све ширим учешћем српског народа у оружаном борби против окупатора и учешћем у организацији народно-ослободилачке власти, народ Србије мора да уложи све своје напоре и допринесе свој део за потпуно ослобођење читаве наше земље и за њено организовање.

Наша победа, очување тековина народно-ослободилачке борбе и остварење истинског демократског поретка у нашој будућој заједници зависе од снага које будемо имали.

Наш најважнији задатак данас који условљава све остале је мобилизација свих снага за истеривање Немаца из свих крајева наше земље и мобилизација снага и сретстава за организовање привреде ради подмирења војних и народних потреба и ради обнове земље.

Показало се, и за то је најбољи доказ наша народно-ослободилачка борба, да онај ко је изникао из народа и има чврсте везе с њим, ко ужива љубав и оданост народа, тај има и непресушна врела народне људске и материјалне снаге. Тај ће се и одржати, јер је то сам народ. А народ који се бори за своју независност и за своју слободу не само да ће се одржати, него ће и победити.

Наши главни извори који су нам омогућили досадање успехе и одржање били су: народне људске снаге и привредна моћ нашег народа.

У бившој Југославији привреда није имала за циљ подмирење народних потреба и подизања благостања народа. Ненародни режими сваљивали су огромне терете на леђа народу, исцрпљивали народне масе и поговарали скакање цена, скупоћу и шпекулацију. Селаштво је грцало у дуговима, а радништво исцрпљивано гладним надницама. Баш због тог тешког предратног живота расположење народних маса дошло је до изражаја у народно-ослободилачком покрету и то је један од циљева народно-ослободилачке борбе да се никад више не врати оно старо.

Везивањем, пред рат, спољне политике Југославије за хитлеровску Немачку и наша национална привреда пала је у потпуну зависност. Из Југославије су се у осовинске земље извозили не само вишкови, већ и продукти потребни за исхрану и снабдевање нашег становништва. Организација коју су тадашњи властодршци спроводили (Призад, Погод, итд.) имала је за циљ планско одузимање жита и хране од народа. У ту су службу стављали и задругарство.

Фашистички освајачи су још пре рата своје ратне терете пребацивали и на леђа нашег народа. Наша привреда укључена је у немачку ратну привреду и њој подређивала своје функционисање. Издајници народа који су држали власт помагали су Хитлера и на економском и на финансијском пољу у његовим освајачким намерама.

Окупирајући Југославију, Немачка је опустошила нашу земљу. Уништавања у овом рату су далеко већа и страшнија но у првом светском рату. Савршенија техника имала је далеко већу разорну моћ. И најудаљенија места у позадини страдала су од авијације, исто као и она на фронту. Фашизам, као опасност по цело човечанство и за све народе, напустио је и жестоки карактер борбе на живот и на смрт и оставља свуда пустош. У Југославији тим више због самог начина наше партизанске покретне борбе. Фашисти су се зверски светили над мирним становништвом и палили све пред собом. Читави крајеви су потпуно уништени. Озверели окупатор разарао је и уништавао на хиљаде наших насеља, палио наша села и градове, убијао старце, жене и децу, пљачкао и упропашћавао народну имовину и огромне количине нашег сточног блага, рудног богатства, хране, индустријских и шумских сировина. У овоме је имао активну помоћ народних издајца, који носе пуну одговорност за сва ова недела.

На економском пољу ова разарања оставила су дубоке трагове. Немачка војска, продирући у нашу земљу и за све време окупације, поред уништавања, пљачкала је све резерве сировина, горива, хране, итд. Поред заплењеног наоружања војске, одвукла је из наших магацина сву војну спремину. Немци су запленили сва моторна возила, државна и приватна, и приграбили сав наш железнички парк, као и све речно и већи део поморског бродарства. За све време окупације Немци су присвајали потпуно сва наша природна рудна блага и сва наша привредна богатства у пољопривреди, индустрији и саобраћају и употребљавали их за појачање свог ратног потенцијала у борби и против нашег народа.

С друге стране и ми сами смо рушили фабрике, руднике, железнице и све оно што су Немци користили у борби против нас и наших савезника.

У току оружане борбе против окупатора и издајника ми смо морали решавати сва питања у вези са снабдевањем војске и одржањем народа. Кад се има у виду да су привредни извори и сретства, услед уништавања и пљачке од стране окупатора и издајника, била оскудна или их у опште није било, онда се и кроз то види величина наших напора и жртава и величина наше војске и наших народа. Захваљујући једино пожртвовању и лишавању које је народ свесно чинио, откидајући од својих уста и потреба, могла је Народно-ослободилачка војска, полугладна, полубоса и полуодевена, а често пута и гладна и боса и неодевена уз подршку свог народа, да истраје у борби против надмоћнијег непријатеља.

Данас се поставља питање изградње наше земље као организоване целине и повезане организације целокупног живота народа и земље.

Национални комитет ослобођења Југославије, као државна управа, има за дужност да сву организацију рада, планско искоришћавање и употребу снаге и имовине народа и земље спроведе тако да обезбеди извршавање основног задатка: окончање рата до победе и да у условима рата, подмирујући најнужније војне и народне потребе, ради на обнови наше земље и изградњи наше државе. У ту сврху потребно је оживети привредни наш живот и привредну организацију и ставити их у функционисање с бржим темпом, чвршћом радном дисциплином и постизавањем бољих резултата.

У постављању привреде на ноге, развијању радиности и свих послова, Србија заузима посебно место. Србија није била поприште рата, сем последњих жешћих борби, када је ослобођен већи део Србије и сам Београд. Нема пустошити рушевина као по Босни и Херцеговини, нарочито Бо-

санској Крајини, где су поједина места прелазила по двадесет и више пута из руке у руку, као по Лици, Кордуну, Горском Котару, Далмацији, Црној Гори, Словенији, Санџаку и Македонији. Изузетак чине топлички, јабланички и црнотравски крај, где су биле и веће борбе и веће учешће народа у рату.

Привредни и новчани промет у Србији није поремећен, док у другим деловима Југославије не постоји, а уколико има, то је организовано тек за последњу годину и по дана са учвршћивањем народно-ослободилачке власти. Привредно богатство Србије, нарочито Мачве, Посавине, Подунавља и Моравске Долине велико је. Сви су услови за брзо сређивање привредних прилика и привредног промета и живота. Постоји могућност да ми у Србији, са својим привредним богатством, дамо војсци оно што је наш дуг да учинимо и подмиримо потребе народа у исхрани и снабдевању, али и поврх тога помогнемо и остале крајеве, где ратна пустош за дуже време неће бити отклоњена и где је становништво извргнуто гладовању и нема сретстава да подигне порушене домове, нити икакве могућности да подигне уништено сточарство и живинарство, а лишено је најпотребнијег алата за обраду земље и ма за какву градњу. Дуг је Србије и српског народа да покаже своју несебичност и љубав према другим народима, према онима који су у рату највише поднели и најјаче су погођени, те да им притекне у помоћ у крајњим границама својих могућности.

Организација нашег привредног живота и пословања данас се мора већ поставити тако да им се утврде конкретни и одређени облик и начин рада.

Према томе морају се одредити смернице и заузети одређен став према појединим привредним проблемима који се свode на: питање организације исхране, питање обраде земље, питање трговине и индустрије, питање финансија, питање саобраћаја, питање шума и руда и питање обнове уопште.

ПИТАЊЕ ИСХРАНЕ

Као најактуелније питање несумњиво је питање исхране војске и народа. Са све већим проширивањем слободне територије и њеним учвршћивањем, омогућава се повезивање свих служби које се баве организацијом овога посла. Исто тако ствара се могућност да се набавке и расподела њина врши смишљено и на време.

Са изграђивањем државне власти и апарата у Србији овај посао преузимају организовано и плански народно-ослободилачки одбори. Они најбоље знају прилике свога краја и њихову привредну способност, те најправилније могу вршити прибирање продуката потребних за исхрану. Било да се тиче откупа, било реквизиције или конфискације, они могу најбоље да спроведу организацију овога посла.

Откуп се може вршити директно, а још боље преко задружних организација, које у данашњим приликама имају све услове да се развију у оно што по својој суштини треба да буду: у праве народне демократске организације за привредно пословање.

У случају да се покаже потреба за реквизицијама, треба их стварно спровести правилно и праведно и, у првом реду, узимати вишкове продуката и прогресивно од добро стојећих газдинстава.

Познавајући најбоље какви су људи из њихове околине и какво је ко имао држање за време окупације и рата, народно-ослободилачки одбори треба одмах да предузму мере, прикупе податке и све народне непријатеље и издајце предаду суду и на основу судске одлуке приступе конфискацији њихове имовине. Најбоље податке о томе ко је све народни непријатељ даће народно-ослободилачким одборима сам народ, односно одбори народно-ослободилачког фронта. Према народним непријатељима нема и не сме се имати милости. Ми нисмо заборавили муке и патње наших народа и нећемо их заборавити доклегод кривци не добију заслу-

жену казну. За небројене животе, за порушене градове и села, за пустош нанесену нашој земљи има да плати окупатор, али има да плате и сви народни непријатељи, издајници који су забадали нож у леђа свом сопственом народу. Тражимо сурови суд за издајце и непријатеље народа који су грђи од окупатора, јер су били и његова помоћ и крвници свог сопственог народа.

Повереништво за исхрану, односно орган наше федералне српске владе за исхрану моћи ће на основу добијених података, сабраним продуктима и намирницама да регулише снабдевање како војске, тако и појединих крајева и нарочито крајева наше земље.

Нарочиту пажњу морамо обратити расподели оних продуката и намирница којих нема или се тешко добављају. У том погледу поред правилне расподеле треба водити рачуна и о економичној потрошњи истих и не дозволити да појединци могу набавити или добити веће количине, док их други добијају мало или нимало. Питање апровизације, питање расподеле продуката за исхрану треба решавати брзо. Ово се питање не може решити на шпекулативној основи. Потребно је да се за његово решење заинтересују сви и да учествују у спровођењу реда и прописа које буде доносила народно-ослободилачка власт. Одбори народно-ослободилачког фронта могу овде много допринети, организујући народ према врсти запослења. У градовима се може олакшати снабдевање оснивањем задруга, заједничких кухиња, расподелом намирница преко задруга, док у селу могу задруге вршити целу расподелу.

Нарочито се морају примењивати строге мере против шпекулације, црне берзе и лица која то врше. Не сме се дозволити да, у моменту када наши народи воде крваву борбу за своју слободу и изградњу своје државе, несавесна лица на крви наших најбољих синова теку капитал. Те недостојне људе треба сурово гонити и не дозволити им да ометају правилно решење исхране целог народа, нити да

пљачкају народну имовину. Такви људи не само што не учествују у оружаном борби наших народа, нити ичим доприносе народно-ослободилачкој борби, већ је ометају и штете народним интересима и интересима наше нове државе. Они су управо равни непријатељима народа и државе и нису ништа мање опасни него они.

Ако се пре рата, за време ненародних режима, овакви типови могли поносити и хвалисати лако стеченим милионима народног зноја, ми не бисмо били достојни изгинулих хероја за народну ствар, нити достојни стечене слободе ако бисмо дозволили да се и данас, када се кроз крв кује јединство српског народа, појединци богате на рачун народа и против народа.

Народ мора узети најактивнијег учешћа у прогоњењу шпекуланата, да их путем своје власти и преко одбора народно-ослободилачког фронта хвата и предаје суду.

Али исто тако треба проверити и имовину свих који су се у рату обогатили. Треба за увек поставити начело да се са народном крвљу, патњама, мукама и несташицом не може трговати и оне који то чине треба народ да излучи као недостојне из своје средине.

Народно-ослободилачки одбори морају, поред организације посла око исхране, преузети на себе нарочиту бригу о породицама погинулих партизана, наших инвалида и породица бораца који се налазе у народно-ослободилачкој војсци, као и породицама пострадалих у рату без своје кривице. Оне који су физички здрави треба привући на било какав рад за изградњу наше земље.

У питању исхране нама је влада Совјетског Савеза указала огромну помоћ доделивши нам 5 хиљада вагона (50.000 тона) жита. Оваква несебичност и љубав совјетског народа према нашим народима у тешким ратним временима, када је скупо свако зрно жита, задужује нас за вечита времена. Нашу захвалност никада нећемо моћи довољно изразити за све оно што совјетски народ чини у крви и ма-

теријалној помоћи за наше ослобођење, организацију и изградњу наше земље.

Претседник Националног комитета ослобођења Југославије маршал Југославије друг Тито одредио је веће количине од овога жита Београду и Источној Србији и тиме нам омогућио да у првим данима по ослобођењу Београда и Србије решимо проблем исхране и добијемо у времену да спроведемо даљу организацију. И ова расподела показује како се у нашој новој државној заједници води рачуна о потребама свих федералних јединица и додељује се помоћ тамо где је потребна.

ПИТАЊЕ ОБРАДЕ ЗЕМЉЕ

Питање обраде земље и коришћење пољопривреде уско је везано с питањем исхране.

Ми морамо учинити све да нам сва зиратна земља у Србији буде обрађена. Треба да схватимо од колике је животне важности обделавање њива и свег плодног тла у ратно време, кад још цела земља није ослобођена и у којој постоје крајеви где зиратне земље има врло мало. Обделавање сваког парчета земље и преко онога што је нама потребно показате да мислимо на оне у нашој домовини који немају жита ни хране и очекују их од нас.

Народно-ослободилачки одбори морају се побринути да на време изврше организацију и расподелу радне снаге, као и набавку и расподелу семена, алата и теглеће стоке. Одбори народно-ослободилачког фронта и све друштвене организације могу у овоме послу много допринети објашњењима, пропагандом, а највише самом организацијом и учешћем у раду.

Код нас у Србији познат је обичај мобе. Наш народ зна и уме да организовано притекне у помоћ и организовано приступи раду. Рад мобом треба што више развити.

Недостаје нам пољопривредног алата и машина. Треба

се побринути за набавку до пролећних радова. Уколико је набавка тешка или немогућна, организовати радионице за оправку старих, па и за прављење нових.

У недостатку запрежне стоке треба међусобно се помоћи. То помагање мора бити постављено тако да се распоред рада изврши на начин да свачији посао буде на време свршен.

Једна од најважнијих ствари у пољским радовима јесте радна снага. Биће и таквих који ће се жалити како нема ко да ради, јер су људи отишли у војску. Такви треба да оду на територију која је била слободна под окупацијом — у Јабланицу, Босанску Крајину, Лику, итд. па да виде како се заједнички ради и без оних другова који су пошли на фронт и како су обрађена поља и оних који су на фронту. Омладинске и женске радне ударне народно-ослободилачке бригаде такмиче се с борацким бригадама на фронту. Ове наше радне ударне бригаде поставиле су себи за циљ да не заостану за нашим борцима, борећи се на тај начин што ће организовати позадину тако да одговори свим задацима за вођење рата и свима потребама фронта.

Узајамна радна помоћ подлога је и гаранција да ће сви послови бити завршени на време и сва земља обрађена. Ако се село организује и почне на време с радом, неће ни једна њива нити најмање парче земље остати непоорано или не-сбрађено.

За послове и рад треба употребити и укључити у радне екипе и оне који су на исхрани код органа власти. Исто тако треба рачунати код пољских радова и на помоћ војске. Сваки наш борац сматраће за своју дужност да, кад није на фронту, ради с народом и за народ.

Треба сејати и неговати оно што је за нашу исхрану најпотребније и најрентабилније.

Једна од важних ствари данас јесте питање стоке и запата. Многи крајеви остали су готово без стоке. Наши најбогатији сточарски крајеви опустошени су или исцрпљени.

Поједине врсте стоке и живине уопште нема. Србија треба да помогне осталим крајевима Југославије у подизању сточарства.

За земљу која је остала без власника или за земље непријатељских поданика или народних непријатеља, које ће се конфисковати, Народно-ослободилачки одбори морају се побринути за обделавање у својој сопственој режији. Обделавање се може вршити скупним радом, али се може давати и појединцима да ту земљу обрађују било на потпуно уживање, било под одговарајућим условима који олакшавају рад на тој земљи. Раздеоба ове земље и начин како ће се то извршити решиће накнадно наша државна управа. О управи и вођењу бриге над овом конфискованом имовином, потребно је створити посебни орган, с дужношћу да ову народну имовину чува и предузима све потребне мере у вези с радовима на њој.

У организацији рада у пољопривреди, обради земље заједничким и сагласним радом може произвођачко задругарство, које се у Југославији тек почело развијати, да одигра велику улогу. Задругарство у Србији имало је све услове да се развије. Међутим, ненародни режими нису радили на његовом развоју, већ су га искоришћавали као оруђе своје ненародне власти, у чему су им помагали разни каријеристи и профитери, којима није на срцу лежало задругарство, већ њихова лична корист.

У Народно-ослободилачком покрету претстоји задругарству широки развој и расцвет и оно треба да израсте у моћну привредну радну организацију народног и демократског карактера, која ће вршити позитивну и корисну улогу у народном и државном животу, организујући производњу, промет и потрошњу добара по плану наше државне управе.

Пољопривредну производњу треба повезати с привредним прометом и са индустриском производњом. У Србији има низ индустријских предузећа, фабрика, радионица и за-

натлиских послова. Све то треба ставити у рад. Исто тако велики број рудника угља и друге руде. Сва ова предузећа, фабрике и радионице морају што пре почети са радом, да би могли производити оно што је потребно војсци и ратним потребама. Исто тако треба да занатска производња са своје стране појача своју продукцију, те повећа општу производњу.

Главни народно-ослободилачки одбор Србије и Градски народно-ослободилачки одбор, добивши у том правцу конкретне упуте од надлежних Повереништва НКОЈ, предузели су мере за стављање у погон свих предузећа.

Радништво свих грана и струка почело је с пуно воље и одушевљења да се организује и самоиницијативно оспособљава зграде, радионице и машине за рад. Радници по предузећима бирају своје одборе јединственог народно-ослободилачког фронта који, не мешајући се у право власништва и непосредну управу, потстичу иницијативу радника, организују рад и формирају се као општи руководни органи за организацију рада, подизање радног расположења и учвршћење опште масовне организације. На тај начин одбори јединственог народно-ослободилачког фронта у предузећима, састављени од радника из самог предузећа, најбоље знају потребе радника и посла, својим познавањем људи и предузећа, дајући предлоге преко надлежних места, постаће важни чиниоци у развијању производње и нашег живота уопште.

Оживљавањем производње и трговине ми, можда, нећемо моћи подмирити све оно што је нужно и потребно, али ћемо задовољити оно што је најпрече.

Можемо се надати да ће ослобођене стваралачке снаге нашег народа и одушевљење које народ у Србији у овим данима показује, не само у радости за задобијену слободу, него и у пословима којих се прихвата, пребродити последице ратне пустоши и прве највеће тешкоће у покретању рада на производњи.

ПИТАЊЕ САОБРАЋАЈА

Најтежа ствар и највећи посао је успостављање преноса и саобраћаја. Нашим фабрикама треба угља и сировина, нашим домовима треба огрева. Треба преносити храну и друге намирнице. Међутим, наш је саобраћај, железнички и речни, готово потпуно уништен. Пренос коњском и воловском вучом није довољан и спор је да би решио питање саобраћаја. Уколико га има, он мора, у првом реду, да подмирује ратне потребе.

Сем порушених пруга и пружних постројења, станичних уређаја, мостова и објеката, наш возни парк окупатори су готово сав одзукли или упропастили. Наших локомотива и вагона има и у Немачкој, и у Мађарској, и у Румунији, и у Бугарској. Ми с пуним правом захтевамо да нам се још сад одмах врати све оно што је из наше земље извучено.

Приступљено је изградњи пруге, порушених мостова и пропуста, оправци вагона и локомотива. Међутим, тај посао захтева времена. Ипак су неке пруге оспособљене и возови пуштени у саобраћај, иако са врло slabим и исквареним локомотивама. Надамо се да ће радници запослени на радовима за изградњу и успоставу саобраћаја уложити више него што се тражи од просечног рада да би што пре оспособили наш саобраћај, а да ће саобраћајно особље помоћи свим снагама да питање саобраћаја што пре решимо.

Треба нагласити да саобраћај мора у првом реду послужити војном транспорту. Цивилни саобраћај мора се уздржати неко време. Треба схватити да би путнички саобраћај отежао и сасвим онемогућио превоз војске и војног материјала, због оскудних превозних сретстава. Нарочито се не може дозволити шпекулантима да користе возњу за своје непоштене и шпекулативне послове. Позивамо сав наш народ да помогне успоставу нашег саобраћаја и да спречава непотребно оптерећење истог.

ПИТАЊЕ ФИНАНСИЈА

Питање које ће у многоме олакшати решење многих ствари ако се добро и правилно реши јесте питање наших финансија.

Регулисање привредног и новчаног промета је отежано. У главном новац је служио за набавку хране, материјала и других продуката за Немце. Велике суме пушеног новца добијао је и Дража Михаиловић у своје издајничке сврхе.

Злато Народне банке налазило се у иностранству. Од њега добар део потрошиле су издајничке избегличке владе у Лондону и Каиру на своје издржавање и издржавање краља и његове породице, на финансирање Дражине банде и на лажну пропаганду у иностранству. Национални комитет ослобођења Југославије оштро је протествовао због расипања народне имовине и успео да се обустави исплата злата и до даље дозволе Националног комитета злато Народне банке блокира. Али су све девизе и стране валуте већ потрошене. За ово треба чинити одговорним све оне који су овим новцем руковали и ставити их под народни суд.

Национални комитет стао је на гледиште да треба регулисати новчани промет продужавањем циркулације новца који већ постоји у промету, то јест у Србији са постојећим динаром. Исто тако стао је на гледиште да се промет оспособи исплатама плата и зараде, продужавањем трговине на основи слободне куповине и продаје.

Приврженост и поверење маса у народно-ослободилачки покрет и руководство дају гаранције да ће све мере, предузете у области сређивања наших финансија и новчаног промета, имати позитивног резултата.

Цене животињих намирница падају и док се успостави регуларније доношење продуката на пијаце, несумњиво ће се курс цена више и сигурније стабилизирати.

С пуштањем у оптицај новог динара за целу Југославију, динара демократске федеративне Југославије, базираног на народној златној резерви у иностранству, народној

имовини у земљи и на поверењу народа Југославије у своју народно-ослободилачку власт, као и на угледу који наша нова државна заједница има у иностранству, биће дефинитивно решено питање новца у Југославији. Са заменом разних валута које сада циркулишу у Југославији, као и динара пуштеног од Недића, нестане дефинитивно хаоса који је настао у привреди због разне врсте новца, неједнакости цена и шпекулације. Нови динар нове демократске федеративне Југославије даће нов печат нашој привреди и животу.

У сврху регулисања основних потреба војске и народа, оживљавања привреде и њеног нормалног пословања и у сврху обнове и изградње наше земље, натура се потреба оснивања Привредне банке Србије. Њен основни задатак био би прибирање материјалних сретстава која би служила за успешно довршење рата и обнову земље. О томе се подноси Скупштини предлог одлуке.

У државној управи Србије потребно је повезати рад свих привредних органа како би се могло плански, на време и што боље спроводити све привредне мере и узимати у обзир све примедбе и предлози народно ослободилачких власти, који би се односили на бољу организацију рада и привреде и правилније спровођење исте. Исто тако би требало при окружним и среским народно-ослободилачким одборима створити привредне комисије као привредне органе. Оне би регулисале све привредне мере и односе и обједињавале на свом подручју привредну делатност, а стајале у непосредној вези привредних органа државне управе.

Питање обнове наше земље углавном је питање реда и организације, питање подизања радиности, паметног искоришћавања народне радне снаге и пољопривредног, сточарског, индустриског, рудног, шумског и свег богатства наше народне имовине. Нико не треба да жали труда, рада, ни своје имовине за подизање нашег општег газдинства, за изградњу наше заједничке куће.

ЦЕНА 30.— ДИНАРА